

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A Mikepércsi Nyárfáshegyi-legelő (HUHN20018) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Kisar

2014.

Ügyfél

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

Szabolcs-Szatmár-Beregi Természet- és Környezetvédelmi
Kulturális Értéktörző Közhasznú Alapítvány

Vezető szakmai koordinátor

Dr. Horváth Róbert

Szakmai koordinátor

Barna Péter

Dr. Magura Tibor

Olajos Péter

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Horváth Róbert

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Tóth Sándor

Vadnay Réka

Közreműködő szakértők

Juhász Krisztina

Dr. Forgács Zoltán

Demeter László

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1.A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek	5
1.4.2. Jelölő fajok.....	5
1.5. Érintett települések.....	5
1.6. Egyéb védettségi kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	6
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	6
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	6
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	6
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek.....	6
1.7.5. Halgazdálkodási tervek.....	6
1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv	6
1.7.7. Egyéb tervek	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	10
3.2. Kezelési javaslatok.....	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése.....	11
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	27
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések.....	27
3.2.4. Kutatás, monitorozás	28
3.2.5. Mellékletek	29
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	30
3.3.1. Agrártámogatások.....	30
3.3.2. Pályázatok.....	31
3.3.3. Egyéb	31
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	32
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök.....	32
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	33
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	34

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Mikepércsi Nyárfáshelyi-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20018
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	229,16 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 1530* – Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
- 6440 – *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei
- 6260* – Pannon homoki gyepek

*: kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
- Közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)

1.5. Érintett települések

Hajdú-Bihar megye: Mikepércs

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A terület teljes egésze az Országos ökológiai hálózat övezeten belül esik, magterület övezetben. Gyakorlatilag teljes egészében, változó szélességben puffterület övezet veszi körül, a magterület határa a természetmegőrzési területével majdnem teljesen (95%-ban) egyezik.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Mivel a Mikepércsi Nyárfáshelyi-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület védett természeti területet nem érint, a tervezési területre kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 13/2010. (IX. 17.) önkormányzati rendelete Hajdú-Bihar megye területrendezési tervéről.
- Mikepércs településszerkezeti terv - 25/2001. (IV.23.) határozat.
- Mikepércs szabályozási terv és HÉSZ módosítása – 14/2004. (XI.5.) rendelet.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Körzeti erdőterv: Debrecen-Halápi erdőtervezési körzet erdőterve (törzskönyvi szám: 31/2007) Érvényes 2007.01.01- 2016.06.31.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

I/3. Hajdú-bihari apróvadás körzet vadgazdálkodási terve. **Érvényes:** 2014-ig. (Országos Vadgazdálkodási Adattár)

Mikepércsi Vadásztársaság (vadgazdálkodási egység kódszáma: 09-902820-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve. **Érvényes:** 2017-ig. Kelt: 2008. január 18. Jóváhagyta: Hajdú-Bihar Megyei MGSzH, Földművelésügyi Igazgatóság, Vadászati és Halászati Osztály.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A tervezési területen nyilvántartásba vett halgazdálkodási vízterület nincs, halgazdálkodási terv nem vonatkozik rá.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A természetmegőrzési terület éppen két vízgyűjtő-alegység határán van, a Hortobágy-Berettyó (2-17 jelű) vízgyűjtő és a Berettyó (2-15 jelű vízgyűjtő) érintkezésénél. A Hortobágy-Berettyó (2-17 jelű vízgyűjtő) vízgyűjtő-gazdálkodási tervét közreadta a TIKÖVIZIG és a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság. Esedékes felülvizsgálat éve: 2015. A Berettyó (2-15 jelű vízgyűjtő) vízgyűjtő-gazdálkodási tervét ugyanekkor tették közzé, és esedékes felülvizsgálatuk éve is egyezik. A Víz Keretirányelv (VKI) előírásai szerint készült dokumentumokban foglalt, a felszíni és felszín alatti vizek jó állapotba kerülését célzó, a keretirányelv előírásai szerinti beavatkozások teljesítésének határideje a VKI-ban foglalt mentességek indoklásával 2021-re, és 2027-re kitolható.

1.7.7. Egyéb tervek

Egyéb terv a tervezési területre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A03.01	intenzív, vagy intenzívebb kaszálás	L	30	6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: Az évi egyszerinél gyakoribb és korai (a május közepénél korábbi) kaszálás a kétszikű fajok arányát csökkenti elsősorban. A szarvasmarha legeltetés lenne optimális ezeken az üdébb, jobb vízellátású réteken is.
A04.02.01	alullegetetés szarvasmarhával	M	20	6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei; 6260*-Pannon homoki gyepek; közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): A mélyebb fekvésű réteken összefüggésben van → A03.01-el. A terület közepe táján a homoki legelők is kihasználatlanok, ez magára a növényzetre és az ürgére is káros hatású (számára kedvezőtlen élőhely-átalakulás zajlik).
A04.03	pásztorkodás felhagyása, legeltetés hiánya	M	10	6260*-Pannon homoki gyepek; közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Két jószágjáratás között (a terület északi és déli vége közt félúton) használatlanul maradt homoki legelő.
D01.01	ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	H	10	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak; 6260*-Pannon homoki gyepek; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: Meglehetősen nagy átmenő gépjárműforgalom érinti a területet. A károsítás tartósságára utal a földutak bucka-gerinceken átvezető szakaszain tapasztalható 1-2 m mély, általános bevágódás. A kevés számú Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) élőhely-folt (délkeleten) jelentős részét érintik keréknyomok. Arányait tekintve ez az élőhely a legérintettebb, de az üdébb rétek és a homoki legelők károsodása semmivel sem jelentéktelenebb. Különösen káros esősebb-vizesebb években, a <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) és a Pannon homoki gyepek (6260) élőhelyeken.
E03.01	háztartási hulladék	H	20	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak; 6260*-Pannon homoki gyepek; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: Szinte minden, a területre bevezető dűlőút mentén megjelenik az illegális lerakás, elsősorban Mikepércs belterületéhez közel. Sokszor a dűlőutak töltögetéséhez használt inert hulladékba (→E03.03) is keveredik.
E03.03	inert hulladék	M	2	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak; 6260*-Pannon homoki gyepek; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: Szinte minden, a területre bevezető dűlőút mélyebb vezetősű szakaszait töltötték már építési törmelékkel, felesleges földdel stb. Ez szinte mindig érinti a szomszédos élőhelyeket is. Gyakran együtt jelentkezik a háztartási hulladék lerakóhelyeivel (→E03.01).

G01.03	motoros járművel végzett tevékenység	H	10	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak; 6260*-Pannon homoki gyepek; közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Különösen a gulyaállástól nyugatra eső, szélbarázdás felszint érinti, motocross formájában. A felsorolt élőhelyeket károsítja, az ürgét pedig zavarja élőhelyén.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	L	1	6260*-Pannon homoki gyepek; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: Néhány kisebb folton a homoki gyepekben megjelent a selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>), a fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) és mélyebb fekvésű gyepeken az ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>), melyek mindegyike potenciálisan komoly veszélyforrás. A fehér akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>) behatolása egyértelműen meglévő akácos erdőrészek felől történik, ahol nincs kellő legeltetés.
J02.02.01	üledékkotrás, kitermelés	H	20	6260*-Pannon homoki gyepek; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei; vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>): Az I. sz. főfolyás területen átvezető nyugati mellékfolyása mélyen belevág buckába, és drénezi a mocsarat. További mélyülése csatornakotrásokkal ezt fokozhatja. A vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) élőhelyének átalakítását, illetve a talajvíz intenzívebb elvezetését eredményezi. A nem körültekintően megválasztott időben történő kotrás elpusztíthatja a faj petéinek nagy részét 1-1 élőhelyen. Nem csak közvetlenül pusztít, hanem közvetve lecsapoló hatása a faj közeli élőhelyeinek tekintetében is érződik.
J02.03	csatornázás és vízelvezetés	H	50	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei; vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>); nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>): A Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*), élőhely előfordulási foltjain keresztül folyó, keleti irányban, a Kati-érbe vízvezető belvizes csatorna drénező hatása a jelölő élőhely tekintetében veszélyeztető tényező. Az eredményeképpen csökkenő átlagos talajvízszint. Ez végső soron az élőhely gyors eltűnéséhez vezethet. A területet kelet-nyugati irányban átvágó, mély vezetőségű belvizes mellékcatorna alapvetően befolyásolta a központi mocsár és a <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) élőhelyi környezetének vízjárását. A Kati-ér hatása valószínűleg jóval alárendeltebb a természetmegőrzési területre vonatkoztatva, de a térségi szintű talajvízcsökkentő hatása ennek a befogadó vízfolyásnak a jelentősebb. Előbbi valószínűleg inkább a közvetlen felszíni vízgyűjtőre hat jelentősebben, utóbbi a talajvízre. A vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>) élőhelyének átalakítását, illetve a talajvíz intenzívebb elvezetését eredményezi. A nem körültekintően megválasztott időben történő kotrás elpusztíthatja a faj petéinek nagy részét 1-1 élőhelyen. Nem csak közvetlenül pusztít, hanem közvetve lecsapoló hatása a faj közeli élőhelyeinek tekintetében is érződik. A nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) élőhelyei kedvezőtlen irányba változnak a tervezési terület csatornázásának hatására.

K02.01	fajösszetétel változás, szukcesszió	M	5	6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: A terület délkeleti, kezeletlen gyepei a Kati-ér közelében kökényesednek és galagonyásodnak.
Kód	A területre kívülről ható veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
C01.01.01	homok vagy kavicsbányászat	L	2	6260*-Pannon homoki gyepek (6260*): A zártkerttől délre eső keskeny gyepen fordul elő, mérsékelt mennyiségben.
H01.04	diffúz felszíni vízszennyezés áradás, vagy a lefolyó csapadékvíz miatt	M	10	6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: A vele szomszédos, nádas mocsarakat is érinti, ahol a belvizes csatornák Mikepércs felől a csapadékvizet szállítják a Kati-ér irányába.
H02.06	mezőgazdasági és erdészeti tevékenységből származó diffúz talajvízszennyezés	L	10	6260*-Pannon homoki gyepek; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei: A terület kis része szántókkal és kertekkel szomszédos. Különösen a belterület felőli zártkert (Vén-szőlő-hegy) felől érintheti nehezen ellenőrizhető bemosódás a szomszédos homoki gyepeket és üdébb élőhelyeket.
K03.04	ragadozás (predáció)	M	21	Közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): A Mikepércsről és a terület keleti oldalára eső tanyákról bejáró macskák ürgevadászata a legjelentősebb ide sorolható hatás. Fokozottabb a lakott terület közelében, mint attól távolabb. Sajnos, a legsűrűbb ürge-előfordulások a község szélétől 1 kilométeren belül vannak.
Kód	Jövőbeli valószínűsíthető veszélyeztető tényező neve	Jelentősége	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
E01.01	folyamatos városiasodás	M	50	6260*-Pannon homoki gyepek; 6440- <i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei; közönséges ürge (<i>Spermophilus citellus</i>): Mikepércs Debrecen egyik dinamikusan fejlődő alvótelepülése. A legváltozatosabb formában jelentkező hatás. Szinte minden fentebbi hatás erősödését eredményezi a városiasodás. A legkevésbé az agrár- és erdőgazdálkodáshoz kötődő veszélyeztető tényezőket erősítheti.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzések:

A Mikepércsi Nyárfáshegyi-legelő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (SDF) találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

A terület természetvédelmi célállapota a 6260* kódú „Pannon homoki gyepek”, a 6440 kódú „*Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei” és a 1530* kódú „Pannon szikes sztyeppék és mocsarak” megjelölésű, közösségi jelentőségű élőhelyek terület-csökkenésének megállítása és a gyepgazdálkodáshoz, valamint a vízgazdálkodáshoz köthető intézkedések révén az állapotuk lehetőség szerinti javítása. Az egyes élőhelyek természetvédelmi fontossági sorrendjét a Mikepércsi-legelőre vonatkoztatva felsorolási sorrendjük tükrözi.

Kiemelkedő jelölő faj az erős, életképes állománnyal képviselt közönséges ürge (*Spermophilus citellus*). Megőrzése a 6260* kódú „Pannon homoki gyepek” élőhely megfelelő kezelésével lehetséges.

A védelmi intézkedések szolgálják a területen előforduló egyéb, természetvédelmi szempontból jelentős fajok védelmét is, így különösen a többi jelölő faj /vöröshasú unka (*Bombina bombina*) és nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)/ megőrzését (esetükben a vízgazdálkodás különösen hangsúlyos), illetve az egyébként közösségi jelentőségű, de itt jelölőnek nem minősített, előforduló fajokét is. A kiséfű aszat (*Cirsium brachycephalum*) mocsárréti élőhelye esetében a megfelelő vízellátás a legfontosabb. A molnárgerény (*Mustela eversmanni*) kevésbé kötődik egyes élőhelyekhez, de elsősorban a homoki legelőkön él és szerzi be táplálékát, ezért a homoki legelőkön folytatott gyepgazdálkodás fenntartása a jelentős tényező számára. Kívánatos természetvédelmi célállapot lenne az erdélyi földikutya (*Nannospalax transsylvanicus*) újbóli felbukkanása, vagy emberi segítséggel való megtelepedése.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A gyepgazdálkodás tekintetében mindez a szárazabb térszínek megfelelő legeltetési, a mélyebben fekvő részeken a legeltetési és a kíméletes kaszálási gyakorlat tudja biztosítani. A vízgazdálkodás tekintetében a célok elérését a jelenlegi kotrási gyakorlat átalakítása, egyes csatornaszakaszok megszüntetése szolgálhatja.
- Az inváziós növényfajok egyelőre kis egyedszámmal, de több fajjal képviseltetik magukat a területen. Ezért az élőhelyek leromlásának megelőzése és az inváziós fajok továbbterjedésének megakadályozása érdekében a szarvasmarhával történő legeltetés folytatása és az eseti intézkedések (pl. magérlelés előtti gyomirtó kaszálás) megtétele szükséges.
- A jelenleg tapasztalható elszigetelődést az élőhelyfoltok közti jobb összeköttetés, ökológiai folyosók biztosításával lehet ellensúlyozni, különös tekintettel a hajdúbagosi földikutya rezervátum irányába.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, és részben az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységek (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). Az egyes kezelési egységekre nem vonatkoztatható élőhelyrekonstrukciós, fajvédelmi, kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.2. - 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírások, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához.

A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

A kezelési intézkedések alapvetően két nagy csoportot alkotnak. Az elsőbe a gazdálkodásra vonatkozók, a másodikba a gazdálkodáshoz nem kötődők tartoznak. A gazdálkodásra vonatkozó intézkedések lehetnek általános javaslatok, vagy támogatási rendszerbe illeszthető, a terv szintjén javasolt előírások.

A **gazdálkodáshoz nem köthető** intézkedéseknél jelennek meg a gazdálkodókon túli egyéb, az általános területhasználatra vonatkozó elvek, a kritikus pontok azonosításával (egyes tevékenységek korlátozás nélkül, feltételekkel vagy egyáltalán nem végezhető, bizonyos irányú fejlesztések nem kívánatosak). Itt alapvető a *Natura 2000 területeken azok elsődleges rendeltetésével ellentétes tevékenység nem folytatható* elv.

A **gazdálkodáshoz kötődő** kezelési előírásokat és általános javaslatokat a valós és kívánatos kezelési állapotot figyelembe vevő, és az egyes védendő élőhelyek és fajok ökológiai igényei alapján lehatárolt **kezelési egységekre** (KE), (azonos kezelést igénylő élőhelyek, élőhely-komplexumok) megadva tárgyalja a fenntartási terv (lásd 1. ábra a 3.2.5. fejezetben). A kezelési egység az ÁNÉR szintű élőhelytérképen vagy vegetációtérképen alapul, figyelembe véve a jelölő fajok aktuális és potenciális előfordulását is.

A kezelési egységek lehatárolása nem követi az ingatlan nyilvántartási határokat, mivel a valós és a tényleges területhasználat ettől jelentősen eltérhet. A kezelési egységek lefedik a teljes tervezési területet, tartalmaznak jelölő és nem jelölő élőhelytípusokat egyaránt. Kialakításuk során MePAR blokkokhoz kötöttük azokat (lásd 1. táblázat a 3.2.5. fejezetben). A kezelési egységeknél meghatározzuk azon intézkedéseket, melyek a jelölő élőhely és/vagy a faj megőrzése érdekében javasolunk, illetve az élőhely-fejlesztési lehetőségekre is kitérünk.

A gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok részben általános kezelési javaslatok, részben

támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok lehetnek.

Utóbbiak között vannak jogszabály által már jelenleg is előírt, **kötelezően betartandó előírások** (például a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet „a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól” alapján), és lehetnek **önkéntesen vállalható előírás-javaslatok**.

A vízgazdálkodásra vonatkozó előírásokat a gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok között jelentettük meg.

A fenntartási terv kezelési egységenként, a fentebbieken alapuló szerkezetben fejt ki a részletes kezelési javaslatokat.

A kezelési egységek kialakításánál törekedtünk a különböző művelési ágak (gyep, szántó, erdő) szerinti csoportosításra. A csoportosításnál figyelembe vettük a területek állapotát (jellegtelen, cserjésedett és üde gyepek), valamint a jelölő fajok jelenlétét és hiányát, illetve a területek jelenlegi hasznosítását (legeltetett állatfaj). E jellemzők nagyban meghatározzák a jelölő fajok jelenlegi és potenciális elterjedését is. Javasataink során arra törekedtünk, hogy a jelenleg jelölő fajnak otthont nem adó kezelési egységeknél olyan perspektívát mutassunk, ami gazdálkodási szempontból is megvalósítható (támogatási rendszerbe illeszthető), illetve a jövőben a jelölő fajok élőhelyi kínálatát bővíthetik.

KE-1 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület központi részén helyezkedik el, tradicionális módon gulya járja. Alapvetően homoki legelő. Egységességét részben a gulya járatási területe határozza meg, részben – ezzel összefüggésben – könnyű lehatárolhatósága: a központi nádas mocsártól délre eső, illetve a zártkertek közötti összefüggő gyepterület. A terület déli részén fiatal szélbarázdák teszik hullámosabbá a talajfelszínt. A zártkert alatti terület egy kis, kb. 1-2 ha-os, villanypásztorral elhatárolt, mélyebb fekvésű részt leszámítva birkajáratás, a kezelési egység többi részén szarvasmarha legel. A közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) fő előfordulási területe, itt vannak a legstabilabb élőhelyei évtizedek óta.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); Mocsárrétek (D34); Padkás szikesek, szikes tavak iszap- és vakszik növényzete (F5); Homoki sztyepprétek (H5b); Jellegtelen üde gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*); Pannon homoki gyepek (6260*); *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárréjtjei (6440)
- Érintett jelölő fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: kisészkü aszat (*Cirsium brachycephalum*)

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: Alapvető cél az évtizedek óta hagyományos, szarvasmarhával történő legeltetés hosszú távú fenntartása.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező előírások és korlátozások

Körüket a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően

betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21 §-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszta és talaj meghajtású rendszóró, rendezelő használata tilos. (GY08)
- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tűzpászták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás. (GY18)
- Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha. (GY40)
- Villanypásztor használata nem megengedett. (GY49)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Kaszálás június 30 után lehetséges. (GY73)
- A gyeptet évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)
- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)
- A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani. (GY98)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység közepén a mikepércsi 0100/11j helyrajzi számú csatorna képezi. Ez a központi nagy mocsár mellett vezet délre, több bucka átvágásával az olvadék- és egyéb belvizeket. Viszonylag magas parabolabuckát vágta át az érdekében (emiat több méter mély). Vizes években komoly akadály nem csak röpképtelen állatfajok, hanem a jószágjártás számára is. Megfontolható lenne a csatorna visszatemetése, mert az amúgy is meglévő lejtési viszonyok miatt a keletre lefutó vizek a kJTt zártkert felőli, mélyebb fekvésű részén is tározódhatnak, vagy lefolyhatnak a délebbre eső fogadóba, a 0100/11r helyrajzi számú csatornába. A pontos hidrológiai hatások nem egyértelműek, azokat előzetesen vizsgálni szükséges.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása stb.) nem javasolható. A nagy mennyiségű hulladék (jórészt ide hordott kommunális eredetű, kevesebb építési törmelék) eltakarítása nem csak természetvédelmi célokat szolgálna, a legelő minőségét is nagymértékben javítaná.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A jelenlegi hasznosítás a kellően extenzív szarvasmarha legeltetés, az önkéntesen vállalható előírások alapvetően erre vonatkoznak, hangsúlyozva a hagyományos legeltetés hosszú távon nagyfokú időbeni változatosságát. A legeltethető állatfajok közül a szarvasmarha, ami optimálisnak mondható. Az alapvető természetvédelmi célok itt a közönséges

ürgeállományának folyamatos fenntartása mellett a szoloncsákos sziki élőhelyek megőrzése, bár a homoki legelők és üdőbb, réti jellegű, de legeltetett növényzet fenntartása is fontos, bár másodlagos feladat. Mindkét célkitűzést segítené a terület hulladéktól történő mentesítése. Ezen túlmenően, a rendkívül vegyes összetételű hulladék önmagában is veszélyforrás a rendszeresen itt mozgó állatok számára. Ennek érdekében kötelezési eljárásokat lehetne megindítani a hatályos hulladéktörvény (2012. évi XLXXXV. törvény a hulladékról) alapján. A terület szarvasmarhákkal történő legeltetése természetvédelmi szempontból kívánatos.

KE-2 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület délnyugati „félszigete”, mely akácok és szántók közé ékelődő, mély fekvésű terület. Nádas és gazdaságilag használatlan, erősen zsombékos mocsárrétek tarka mozaikja. Utóbbiakból több fordul elő a KE-3 északi, és déli végén. Évtizedek óta érdemben hasznosítatlan terület. Északi partját a KE-1 kezelési egység gulyája legeli.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); Mocsárrétek (D34); Jellegtelen üde gyepek (OB)
- Natura 2000 élőhelyek: *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétei (6440)
- Érintett jelölő fajok: vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: kiséfűszű aszat (*Cirsium brachycephalum*)

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: A kezelési egység hasznosítása kívánatos lenne. Optimális esetben ez a legeltethető területek szarvasmarhafélékkel történő hasznosítását jelenti.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

(a) Kötelező előírások és korlátozások

Körület a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. r. (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21§-i. A kezelési egységen, érdemi gazdálkodás híján mindezek az előírások aktuálisan nem merülnek fel.

(b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszta és talaj meghajtású rendsodró, rendelkező használata tilos. (GY08)
- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tűzpászták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Legeltetési sűrűség 0,1-0,2 ÁE/ha. (GY39)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Kaszálás június 30 után lehetséges. (GY73)
- A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)

- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)
- A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani. (GY98)
- Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)
- Nádgazdálkodás a területen tilos. (V55)
- Élőhely-rekonstrukció. (V63) /→ lásd (4) pontokban leírtakat/

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A mocsár déli vége közelében van a mikepércsi 0111/c hrsz-ú belvizes csatorna forrásának kezdőpontja. Miután a Kati-érbe torkolló 0100/11r csatornáig kizárólag a mocsár és partján összegyűlő belvizeket, olvadékvizeket csapolja le, nem állapítható meg megszüntetésével kapcsolatban gazdasági ellenérdek, sőt, a homokterületek sokat emlegetett túlszárítása elleni lokális (1 km² körüli) vízvisszatartást valósítana meg a 0111/c csatorna kb. 940 m-es, teljes hosszának felszámolása, ami kis mértékben javíthatná a keletről és délkeletről szomszédos szántóföldek vízháztartását is.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása stb.) nem javasolható.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység vizes élőhelyét kelet felől kis mértékű bemosódás érintheti, ez azonban – pufferterület híján – nem igazán kezelhető. Nyugati szomszédja akácos. A terület azonban túl vizes ahhoz, hogy ez a fafaj itt gyomosítson. Északkeletről cserjésedő gyepek, északról a gulya járatás képez problémamentes szomszédtságot.

A terület legértékesebb, legváltozatosabb megjelenésű mocsara, nagy zsombékosokkal, a közösségi jelentőségű kifestő aszaton (*Cirsium brachycephalum*) túlmenően más védett fajok /pl. pompás kosbor (*Anacamptis palustris* subsp. *elegans*)/ állományával, melyekre a kiszáradás mindenféleképpen káros, ezért a csatornázás ilyen irányú hatásnak megszüntetése indokolt.

A nagyobb fokú gazdasági hasznosítás nagy valószínűséggel a terület biológiai változatosságának csökkenésével járna. Mély fekvése és gyakori vízborítása miatt műszakilag nem igazán alkalmas beépítésre, vonalas létesítmények kialakítására.

KE-3 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület legnyugatibb, keskeny nyúlványa a zártkert (Vén-szőlő-hegy) déli oldalán, általában erős lejtéssel a közepén, keleti irányban vezető belvizes árokra. Itt jár ki a KE-1 egységet járó gulya, napi rendszerességgel a belterület szélén elhelyezkedő állattartó telepről. Emiatt szórványos legelés és jelentős taposás éri a gyepeket. Kubikgyökerek és illegális hulladéklerakások, valamint gyomfoltok tarkítják. Északi szélé a zártkert felől elválasztó akácós sáv.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Homoki sztyepprétek (H5b); Jellegtelen üde gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: Pannon homoki gyepek (6260*)

- Érintett jelölő fajok: közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) /Nincs állandó jelenléte a területen, egyes években meglepszik./

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: E terület taposásának csökkentése kívánatos lenne.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

(a) Kötelező előírások és korlátozások

Körület a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. r. (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21 §-i.

(b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszta és talaj meghajtású rendsodró, rendelkező használata tilos. (GY08)
- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tüzpáaszták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás. (GY18)
- Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 ÁE/ha. (GY41)
- Villanypáasztor használata nem megengedett. (GY49)
- Kaszálás június 30 után lehetséges. (GY73)
- A gyepet évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)
- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 10-15% kaszálatlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)
- A kaszálatlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani. (GY98)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

A kezelési egységben található akácsvárra vonatkozóan:

- Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése. (E65)
- Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújításának elhagyása, azok más művelési ágban (pl. gyep) történő hasznosítása. (E67)

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A rendezetlen állapot megszüntetése komoly beavatkozást igényel. Mindenekelőtt szükséges elszállítani a kommunális hulladékot, építési törmeléket. Ezzel egy időben, és ezt követően bizonyos szintű gyomirtás, valamint a kis eszközös homokbányászat gödreinek felszámolása a kívánatos. Az akác sáv megszüntetése javasolt.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Körület az élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok fejezetben részletesebben kifejtettük.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslatok:

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A terület részleges rendezése részben rekonstrukciós, részben gazdálkodáshoz nem köthető javaslatként merült fel. Szükséges azonban megjegyezni, hogy a terület részleges rendezése az állattartás érdekeit is szolgálja. A gödrök, és a rendkívül vegyes összetételű hulladék is kétségtelen veszélyforrás a napról napra itt mozgó szarvasmarhák számára. A terület hulladéktól történő mentesítésének érdekében kötelezési eljárásokat lehetne megindítani a hatályos hulladéktörvény (2012. évi XLXXXV. törvény a hulladékról) alapján. A kezelési egység északi szélén lévő akácos sáv megszüntetése, a fásítás felújításának mellőzése, annak gyepterületté alakítása javasolt. Ez az élőhely-fejlesztési javaslat növelné a kezelési egység természetességét.

A pusztai kórósok, gyomfoltok természetvédelmi szerepe nagyon is jelentős, különösen az a számbogáncső (*Onopordium acanthium*). Fontos tápnövénye, mintegy lakhelye olyan védett ritkaságoknak, mint a Mikepéresen is előforduló magyar virágbogár (*Netocia ungarica*), vagy a zöldes gyöngyházlepke (*Argynnis pandora*). A legelők teljes körű gyommentesítése ezeket az értékeket lokálisan kipusztítja. Ugyancsak természetvédelmi jelentőséggel bírnak a homokgödrök is. Ezek falában évről évre megtelepsznek a védett parti fecskék (*Riparia riparia*) és a fokozottan védett gyurgyalagok (*Merops apiaster*) is. A környéken máshol is fészkelnek ugyan, de ez a hosszú távon leginkább fenntartható élőhelyük (a terület Natura 2000-es védelem alatt áll, nem ideiglenes földdepóban vannak a költőüregek stb.). Mivel rendszeres legelés-járatás éri a területet, a friss homokfelszínnek gyomosodásának kicsi az esélye, természetes nyílt pionír növényzet megtelepedése (homoki élőhelyek változatosságának növelése) és lassú füvesedése várható.

KE-4 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A Nyárfás-hegyi legelő két nagyobb, igen változó vízellátású, nádas mocsara, mely nádas jelentős részét évről évre aratják is. A nagyobbik, északabbi folt délnyugati végén részleges felszíni lefolyás van a Kati-érbe torkolló belvizes mellékcsatornába, annak töltéshiánya miatt. Vízyűjtőjét nyugat felől némiképp szűkítette az északabbról, a települési zártkert irányából a mellékcsatornába torkolló belvizes csatorna árka. A délkeleti, kisebbik nádas lefolyástalan. Természetes állapotban megmaradt vízyűjtőjével együtt.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); Jellegtelen üde gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); Mocsárrétek (D34) /Utóbbi kettő inkább csak a széleken; Kisebb száraz gyepek sziget van a nagyobbik mocsárban./
- Natura 2000 élőhelyek: *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) /csak a széleken, kevésbé a nádban mozaikolva is/
- Érintett jelölő fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Vízgazdálkodás: A kezelési egység két vizes élőhelyének állandó vízellátásának fenntartása kívánatos. A területen folytatott nádgazdálkodás során figyelemmel kell lenni az önkéntesen vállalható előírásokban foglaltakra.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelező előírások és korlátozások

A területre vonatkozóan kötelezően betartandó előírásokat tartalmazznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21§-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- A hagyásfoltok kialakítását a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kijelölni. (V44)
- December 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talajviszonyok figyelembe vételével. (V46)
- A nádas minimum 10-20 %-át nem szabad learatni. (V49)
- A nádaratás csak fagyott talajon végezhető. (V56)

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A nagyobbik mocsár vízgyűjtőjének és lefolyástalanságának visszaállítása hatékonyan szolgálná annak hosszú távú megőrzését. Ennek érdekében a KE-2 kezelési egység (4) pontjában már felvetett belvizes-csatorna módosítást kellene egyrészt megfontolni, másrészt, a mocsár délnyugati részén (846680 // 235580 mutató EOY-koordináta) a meghagyandó belvizes mellékcsatorna töltését megerősíteni, hogy oda a mocsár vize ne folyhasson be.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhely-rekonstrukciós vagy élőhely-fejlesztési javaslat nem merül fel.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Mint minden vizes élőhely, úgy e mocsarak hosszú távú megléte is minél épebb vízgyűjtő területtel és minél eredetibb lefolyási viszonyok fenntartásával biztosítható. Ez szolgálja az itt élő közösségi jelentőségű fajok és a mocsár szegélyeiben húzódó jelölő értékű mocsárrétek védelmét is.

A nádaratási korlátozások részben a taposási kár mérséklését célozzák, részben a változatos nádszerkezet fenntartását, részben az itt élő, védett, költő madárfajok érdekében kerültek listázásra, mint a sárszalonka (*Gallinago gallinago*), vagy a nádi tücsökmadár (*Locustella luscinioides*).

KE-5 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület északnyugati sarkában, a községből a területre kiérő dűlő melletti mezofil, nem jelölő gyepek. Részben és rendszertelenül kaszálják őket.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Jellegtelen üde gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységen belül nincsenek Natura 2000-es élőhelyek.
- Érintett jelölő fajok: vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: A terület szukcessziós előrehaladását a jövőben is kaszálással szükséges megelőzni figyelembe véve az önkéntesen vállalható előírásokban foglaltakat.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelező előírások és korlátozások

Körüket a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. r. (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21§-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felületetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszóró, rendezelő használata tilos. (GY08)
- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tűzpázták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Kaszálás június 15. után lehetséges. (GY72)
- A gyeptet évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)
- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)
- A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani. (GY98)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhely-rekonstrukciós vagy élőhely-fejlesztési javaslat nem merül fel.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Kisebb természetvédelmi jelentőséggel bír ez a kezelési egység. A kaszálás későbbi kezdésére javasolt időpont az esetleg megtelepedő fészkelő madarak érdekében került listázásra. Száraz években költözik benne a fűz (Coturnix coturnix).

KE-6 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület északnyugati sarkában, a községből a területre kiérő dűlő melletti lovastanyától nyugatra eső szántó. A felszántás a Natura 2000 terület lehatárolása idején, az évezred első éveiben történt, azelőtt homoki gyeptet volt, észak felé kubikgödörökkel.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Egyéves intenzív szántóföldi kultúrák (T1)
- Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységen belül nincsenek Natura 2000-es élőhelyek.

- Érintett jelölő fajok: a kezelési egység területén nem fordulnak elő Natura 2000 fajok.

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: A szántóterület gyepterületté való visszaalakítása biztosítaná a legjobb természetvédelmi állapotot.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező előírások és korlátozások

A területre vonatkozóan kötelezően betartandó előírásokat tartalmazznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21§-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

Önkéntesen vállalható előírások az élőhelyrekonstrukció végrehajtásáig:

- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett. (SZ19)

Önkéntesen vállalható előírások az élőhelyrekonstrukcióra vonatkoztatva:

- Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel. (SZ52)
- Mezőgazdasági földterület első erdősítése. (SZ56)
- Agro-erdészeti rendszerek kialakítása. (SZ57)

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A kezelési egység területén többféle élőhely-fejlesztési javaslatot is teszünk. A jelenlegi szántóterületek opcionálisan gyepterületté, vagy erdőterületté alakítását, illetve agro-erdészeti rendszerek kialakítását javasoljuk. A terület leginkább gyepterületté való visszaalakítása során nyújtaná a legnagyobb természetvédelmi potenciált.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén az erdőtelepítés csak táj- és termőhelyhonos fafajokkal javasolt.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Az erdőtelepítés csak az egyik lehetséges, a jelenleginél a természetvédelem számára kedvezőbb hasznosítás. A másik őshonos és a homoki élőhelynek megfelelő fűfajjal, elsősorban veresnadrág csenkessel (*Festuca pseudovina*) történő gyepesítés még jobb megoldás. A KE-8 kezelési egységre is kedvező lenne a tanya körüli, a lovak mozgására alkalmas gyepterület növekedése.

Amíg az élőhely-fejlesztési javaslatok végrehajtása nem történik meg ajánlott a környezetkímélő növényvédőszer alkalmazása.

KE-7 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület valamennyi erdőterülete. Ezek mindegyike alapvetően mesterséges ültetvény, különböző korosztályba tartozó nemesnyaras vagy akácos. Különösen az utóbbi dominál a terület keleti szélén húzódó buckavonulaton. Egyéb fafajok érdemi fás vegetációt nem is képeznek – kivéve kisebb rekettgyefűzfoltokat.

(2) Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Akácültetvények (S1); Nemesnyarasok (S2)

- Natura 2000 élőhelyek: A kezelési egységen belül nincsenek Natura 2000-es élőhelyek.
- Érintett jelölő fajok: a kezelési egység területén nem fordulnak elő Natura 2000 fajok.
- Érintett erdőrészek: Mikepércs 26R1, 26R2, 26S, 27G, 28G, 28H, 28I, 28J, 28K, 30A, 30B

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Erdőgazdálkodás: Az erdőterületekből terjeszkedő invázív fajok visszaszorítása, terjeszkedésük megelőzése fontos feladat.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező előírások és korlátozások

A területre vonatkozóan kötelezően betartandó előírásokat tartalmazznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21§-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

E12 - A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása.

E69 - A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

VA01 - Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A területre vonatkozó élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok nincsenek.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén további erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Az akác az, mely komolyabb veszélyforrást jelenthet terjeszkedésével a homoki gyepekre. Ugyanakkor magasabb fekvésben, buckagerinc közelében hajlamos kiritkulni, tisztást képezni, melyen az eredeti homokpusztai vegetáció valamilyen szinten regenerálódni képes, azaz a jelölő élőhely spontán regenerálódhat.

KE-8 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület északnyugati szélén húzódó homoki legelő a 0100/11 hrsz-ú csatornától északnyugatra. Kaszálásra természeti adottságai miatt alkalmatlan, ugyanakkor legeltetéssel is nem, vagy alig hasznosított terület. Ugyancsak ide tartozik a tervezési terület keleti részén, a belső, nagy legelőtől részben elkülönülő, jószággal nem járatott, akácos foltokkal mozaikolt, nagyon változatos felszínű, szélbarázdákkal és parabolabucka-gerinccel tagolt, botanikailag is értékes homoki legelő, valamint néhány kisebb, faültetvények közti gyepsáv is a keleti oldalon.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Mocsárrétek (D34); Homoki sztyepprétek (H5b); Jellegtelen üde gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: Pannon homoki gyepek (6260*); *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétei (6440)

- Érintett jelölő fajok: közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) /A közönséges ürge előfordulási területe annak ellenére is, hogy nincs érdemi legeltetés. Fontos ökológiai folyosót biztosít a faj számára a KE-10 kezelési egység sűrűbben lakott élőhelyei felé./

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: A terület kíméletes kaszálása és/vagy legeltetése kívánatos lenne.

Vízgazdálkodás: A kezelési egység területén áthaladó csatorna megszüntetésének vizsgálata fontos lenne a jövőben.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező előírások és korlátozások

Körület a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. r. (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21 §-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszelő, rendezelő használata tilos. (GY08)
- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tüzpázták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Kizárólag legeltetéssel történő hasznosítás. (GY18)
- Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha. (GY40)
- Villanypásztor használata nem megengedett. (GY49)
- Kaszálás június 30 után lehetséges. (GY73)
- A gyeptet évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)
- A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani. (GY98)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(5) Élőhely-rekonstrukciós és élőhely-fejlesztési javaslatok

A kezelési egység déli szélét a Mikepércsi 0100/11j hrsz-ú csatorna képezi. Ez a központi nagy mocsár mellett vezet délre, több bucka átvágásával az olvadék- és egyéb belvizeket. Viszonylag magas parabolabuckát vágtak át az érdekében (emiatt több méter mély). Vizes években komoly akadály nem csak röpképtelen állatfajok, hanem a jószágjártás számára is. Megfontolható lenne a csatorna visszatemetése, mert az amúgy is meglévő lejtési viszonyok miatt a keletre lefutó vizek a tervezési terület zártkert felőli, mélyebb fekvésű részén is tározódhatnak, vagy lefolyhatnak a délebbre eső fogadóba, a 0100/11r csatornába. A pontos hidrológiai hatások nem egyértelműek, azokat előzetesen vizsgálni szükséges.

A keleti egységen a 30A erdőrészlet akácok erősen terjeszkedik az értékes, jelölő homoki gyepre, gyakorlatilag az erdőrészlet minden oldalán. A visszaszorítás nagyon fontos lenne az erdőrészlet határain belülre.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása stb.) nem javasolható.

A területen nincs jelentős hulladéklerakás, akácok felőli, nyugati szélén bizonyos inváziós fajok, a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), betyárkóró (*Conyza canadensis*) jelentkezik. Ezeket legjobban szarvasmarha legeltetéssel lehetne távol tartani.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Jelenleg a területet a hasznosítás hiánya jellemzi. Az önkéntesen vállalható előírások alapvetően erre vonatkoznak, hangsúlyozva a hagyományos legeltetés hosszú távon nagyfokú időbeni változatosságát. Az alapvető természetvédelmi célok itt a közönséges ürge állományának folyamatos fenntartása mellett a helyenként botanikailag is értékes homoki gyepek, mint jelölő élőhely, legjobb állapotban tartása.

A keleti egységen mutatkozik a másik sürgős teendő, hisz itt a terjeszkedő akác beavatkozás nélkül akár a teljes homoki gyeplévhelyet elfoglalhatja.

KE-9 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület nagy, központi kezelési egységét, jórészt kaszálóként hasznosított, üde és mezofil gyepek képezik. Jellemzően a nagy nádas mocsarakat veszi körül, a terület két szélén húzódó buckavonulatok szárazabb homoki legelői között. Néhol nem zsombékoló magassásos állományok, rekettyefüzesek és kisebb nádoltok, sőt, kisebb, alacsony buckafelszínek is tarkítják, emiatt nemcsak nagy kiterjedésű, hanem igen változatos karakterű is a jelölő élőhelyekkel és jelölő fajokkal.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); Nem zsombékoló magassásrétek (B5); Mocsárrétek (D34); Fűzlápok (J1a); Jellegtelen üde gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: Pannon homoki gyepek (6260*); *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)
- Érintett jelölő fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: kiskécskés aszat (*Cirsium brachycephalum*)

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: A terület legelő állatokkal történő hasznosítása kívánatos lenne.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező előírások és korlátozások

Körüket a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. r. (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21 §-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszó és talaj meghajtású rendszelő, rendezelő használata tilos. (GY08)

- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tűzpászták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha. (GY40)
- Villanypásztor használata nem megengedett. (GY49)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70)
- Kaszálás június 30 után lehetséges. (GY73)
- A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 5-10 % kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY93)
- A kaszátlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani. (GY98) /50 %-uk a kaszált parcella szélén lehet, de a többi a kaszált rész közepén legyen, sáv, vagy folt formájában./
- A területen trágyadeponia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A terület egy részén érdemes volna jószágjáratást kialakítani, nyugat felől lovak, dél felől szarvasmarhák számára. Az önkéntesen vállalható, gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok részben már erre az állapotra vonatkoznak.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Az üde és mezofil gyepek jelenleginél változatosabb használata/kezelése az élőhelyek változatosságát fokozná. Ennek megfelelő módja lenne a lóval és/vagy szarvasmarhával való legeltetés. A kezelési egység a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) fő előfordulási helye a tervezési területen belül, egyértelműen előnyben részesíti a legeltetett mocsárréteket a kaszáltakhoz képest. Ugyanez a kezelési egység területén csak szórványosnak mondható ürgére (*Spermophilus citellus*) is igaz, esetében a száraz gyepeken, aszályos években mélyebb fekvésben is.

KE-10 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület északi szögletében, változatos térszínen, de meghatározóan magasabban elhelyezkedő homoki legelők, melyeket északkelet felől behajtva, birkával legeltetve hasznosítanak.

(2) Érintettség vizsgálata

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); Nem zsombékoló magassárrétek (B5); Mocsárrétek (D34); Homoki sztyepprétek (H5b); Jellegtelen üde

gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)

- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Pannon homoki gyepek (6260*), *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)
- Érintett jelölő fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: A terület legelő hasznosítása a jelenlegi birkákkal történő legeltetésen kívül kiterjeszhető lenne lovak és szarvasmarhák számára.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező előírások és korlátozások

Körület a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. r. (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21 §-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszta és talaj meghajtású rendsodró, rendelkező használata tilos. (GY08)
- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tüzpászták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 ÁE/ha. (GY40)
- Villanypásztor használata nem megengedett. (GY49)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68)
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70)
- Kaszálás június 30 után lehetséges. (GY73)
- A gyeplet évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)
- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- A kaszálatlan területet kaszálásonként más helyen kell kialakítani. (GY98)
- 10-15% kaszálatlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(5) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A terület egy részén érdemes volna jószágjártatást kialakítani, nyugat felől lovak, dél felől szarvasmarhák számára. Az önkéntesen vállalható, gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok részben már erre az állapotra vonatkoznak.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

A jelenlegi hasznosítás inkább birkával történő, kielégítő mértékű legeltetés, az önkéntesen vállalható előírások alapvetően erre vonatkoznak, hangsúlyozva a hagyományos legeltetés hosszú távon nagyfokú időbeni változatosságát. Az alapvető természetvédelmi célok itt az közönséges ürge állományának folyamatos fenntartása mellett a helyenként botanikailag is értékes homoki gyepek, mint jelölő élőhely, legjobb állapotban tartása. Ez a kezelési egység a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) harmadik, fontos előfordulása a tervezési területen belül.

KE-11 kezelési egység

(1) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület délkeleti részén, a Kati-érig húzódó, becserjésedő, eredetileg változatos gyepek, helyenként kisebb, szép homokgyep-fragmentumok is. A cserjék közt a kökény (*Prunus spinosa*) dominál, de van bőven galagonya is. Hosszú ideje nincs már érdemi gazdasági hasznosítása.

(2) Érintettség vizsgálata

A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Homoki sztyepprétek (H5b); Jellegtelen üde gyepek (OB); Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (P2b)

Natura 2000 élőhelyek: Pannon homoki gyepek (6260*), *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440)

Érintett jelölő fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) /Nincs állandóan jelen a kezelési egységben./

(3) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

Mezőgazdaság: A gyepterületek hasznosítása kívánatos lenne a jövőben.

(4) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelező előírások és korlátozások

Körüket a Natura 2000 területeken kötelező, a gazdálkodás-területkezelés során betartandó előírások sora tartalmazza a 269/2007. (X. 18.) Korm. r. (a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól) 3-5. §-a alkalmazásában. Szintén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaznak a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről 6-21 §-i.

b) Önkéntesen vállalható előírások

- Felülvetés nem megengedett. (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (GY02)
- Dobkaszta és talaj meghajtású rendsodró, rendelkező használata tilos. (GY08)
- Fogasolás nem megengedett. (GY09)
- Tárcsázás nem megengedett. (GY10)
- Hengerezés nem megengedett. (GY11)
- Gyepszellőztetés nem megengedett. (GY12)
- Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos. (GY14)
- Tűzpászták létesítése nem megengedett. (GY15)
- Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 ÁE/ha. (GY41)
- Villanypásztor használata nem megengedett. (GY49)
- Kaszálás június 30 után lehetséges. (GY73)
- A gyepeket évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)

- A gyepterület kaszálása, szárazítása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- 10-15% kaszátlan terület meghagyása parcellánként. (GY94)
- A kaszátlan területet kaszásonként más helyen kell kialakítani. (GY98)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos. (GY116)
- Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)

(5) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok

A terület egy részén érdemes volna jószágjártást kialakítani, nyugat, északnyugat felől szarvasmarhák számára. Az önkéntesen vállalható, gazdálkodáshoz kötődő kezelési javaslatok részben már erre az állapotra vonatkoznak.

(6) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok

A kezelési egységben mérsékelt cserjeirtás javasolt.

(7) Erdőtelepítésre vonatkozó javaslat

A kezelési egység területén erdőtelepítés nem javasolható.

(8) Kezelési javaslatok indoklása

Jelenleg a terület nem hasznosított. Az önkéntesen vállalható előírások alapvetően jövőbeni, részben a legeltetésre vonatkozó ajánlásokat tartalmaznak, szem előtt tartva a hagyományos legeltetés hosszú távon nagyfokú időbeni változatosságát. A mérsékelt legeltetés a gyepes élőhelyek általános javulását eredményezné. A cserjék eltávolítása során javasolt, egyes foltok visszahagyása, megőrzése, mert a közösségi jelentőségű, védett sárga (*Eriogaster catax*) és a védett barna gyapjasszövő (*Eriogaster lanestris*) lepkéknek potenciálisan jelentős állománya él a területen. A cserjeirtás mértékéről annak ismeretében lehet biztosan dönteni, hogy a kutatások során a Natura 2000 területen belül hol lesz bizonyított a pontos előfordulása.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Alapvetően vízügyi beavatkozások lennének fontosak. A 0100/11j helyrajzi számú csatorna visszatemetése megfontolandó lenne, a bel- és csapadékvíz átvezetése a 0/100/11r helyrajzi számú csatornába. A 0111/c csatorna kb. 940 méteres teljes hosszának felszámolása szintén kedvező vízvisszatartást valósítana meg. A beavatkozások pontos hidrológiai hatásait előzetesen vizsgálni szükséges. Ez az élőhely-fejlesztés a közösségi jelentőségű élőhelyek állapotán javítana és kedvező hatással lenne a tervezési terület nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) és kiscsészű aszat (*Cirsium brachycephalum*) állományára.

Ezen túlmenően a legeltetés térbeli kiterjesztése lenne kívánatos (KE-5, KE-9 és KE-11, de lehetőség szerint a KE-6 kezelési egység területén is, részben, vagy azok egészén). Szintén kívánatos beavatkozás lenne a tervezési területen található szemét felszámolása is.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A **közönséges ürge** védelmét alapvetően szolgálná a KE-9 és KE-11 kezelési egységen belül javasolt, részleges használati váltás (legalább térben és/vagy időben részlegesen) legeltetésre. A közönséges ürge jelentős itteni populációjának védelme érdekében azonban fontos lenne a kJT területén általánosan a tisztító kaszálás, aszatólás mérséklése is, amely tevékenységek a közönséges ürge élőhelyét szegényítik (fedezék, táplálék funkcióval bírnak ezek a „nemkívánatos” növények a számára). Hosszú távon a kaszálás a pázsitfűfélék felszaporodásának kedvez, ami a közönséges ürge számára kedvezőtlen (nem szolgálnak megfelelő táplálékul és búvóhelyül).

A levezető árkokra vonatkozó kezelési javaslat hosszú távon a **vöröshasú unka** (*Bombina bombina*) és a **kisfészkü aszat** (*Cirsium brachycephalum*) védelmét is szolgálná (tartósabb vízborítás a vizes élőhelyeken).

3.2.4. Kutatás, monitorozás

Kutatás:

A KE-11 kezelési egység lepkefaunájának feltárása annak eldöntése előtt, hogy mi legyen a sorsa a kökény-galagonyás cserjésnek. Kifejezetten fontos e terület esetében a **sárga gyapjasszövő** (*Eriogaster catax*) és a **barna gyapjasszövő** (*Eriogaster lanestris*) jelenlétének, vagy hiányának megállapítása. E két faj áprilisi-májusi hernyófészkek-keresése a kökényes-galagonyás cserjések környékén alkalmas a jelenlét/hiány megállapítására.

A **nagy tűzlepke** (*Lycaena dispar*) újbóli állományfelmérése javasolt, mivel a vizsgálati időszakban csak minimális egyedszámban került elő.

A terület északnyugati szomszédságában (a KE-10-től északnyugatra) levő savanyú nyílt homokgyepek a **Filagini-Vulpietum bromoides savanyú, egyéves homoki gyeptársulás** kizárólagos kelet-magyarországi előfordulásait jelentik, részletes cönológiai állapotfelmérésük, tartós fennmaradási lehetőségeik tisztázása indokolt.

A területen jelenleg kis számban jelenlevő **inváziós fajok** állományainak nyomon követése indokolt.

Monitorozás:

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) közönséges ürge-monitoring tartalék területének javasolható arra az esetre, ha a meglévő monitoring helyszínek valamelyikét szükséges lenne feladni (ilyenre az elmúlt években került már sor).

A közösségi jelentőségű élőhelytípusok NBmR alapján végzett monitorozása szintén javasolt.

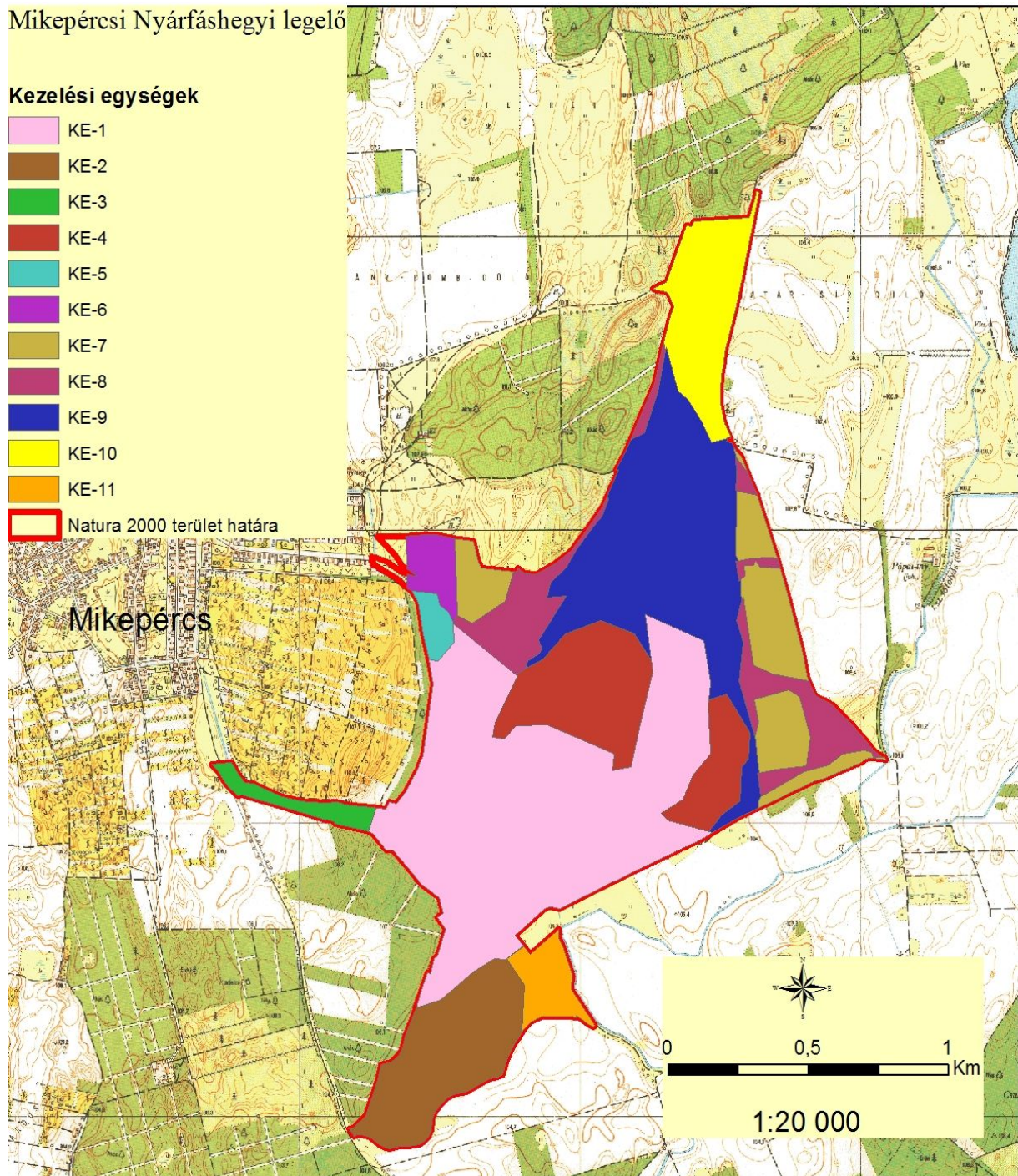
3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése (2014.05.15.)

Mikepércsi Nyárfáshegyi legelő

Kezelési egységek

- KE-1
- KE-2
- KE-3
- KE-4
- KE-5
- KE-6
- KE-7
- KE-8
- KE-9
- KE-10
- KE-11
- Natura 2000 terület határa

Kimutatás a fenntartási terv egyes kezelési egységein belül eső, érintett helyrajzi számokról és MePAR blokkokról.

Kezelési egység azonosítója	Érintett hrsz-ok	Érintett MePAR blokkok
KE-1	0100/11, 0103, 0111, 0114	LN979-7-11, L6LU9-N11
KE-2	0100/11, 0111	LN979-7-11, L6LU9-N11
KE-3	0103, 0111, 0112/2	L6LU9-N11

KE-4	0100/11	L6LU9-N11, L76U9-9-11
KE-5	0100/11	LN979-7-11
KE-6	0100/6, 0100/11	L6LU9-N11, LN979-7-11
KE-7	097/6, 097/7, 099, 0100/6, 0100/11	L6LU9-N11, L5RM9-L-11
KE-8	097/6, 099, 0100/6, 0100/11	L6LU9-N11
KE-9	097/5, 097/6, 098, 099, 0100/2, 0100/11	LE5M9-8-11, LN979-7-11
KE-10	077/2, 097/5, 097/6, 098, 099, 0100/1, 0100/2, 0100/11, 0115	LJAE9-A-11, LN979-7-11
KE-11	077/2, 093, 097/5, 097/6, 0100/11, 0115	LN979-7-11
KE-12	075, 077/2, 078	LN979-7-11
KE-13	0100/11	LN979-7-11
KE-14	0100/11	LN979-7-11

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Mikepércsi Nyárfáshegyi-legelő (HUHN20018) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe esik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2001 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület teljes egésze az Országos Ökológiai Hálózaton belül esik, magterület övezetben.

A gyepterületek nagyobb részét saját tulajdonban hasznosítják. A területen található üzemtervezett erdőtagok magántulajdonban vannak.

A kezelés javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

Alapvetően az egységes területalapú támogatások és azon felül a mező- és erdőgazdálkodás során, a kötelező előírások miatt igénybe vehető kompenzációs jellegű kifizetések, illetve a környezet- és természetvédelmi célú, önkéntesen vállalt mező- és erdőgazdálkodási támogatások tartoznak ide.

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer alapján a Mikepércsi Nyárfáshegyi-legelő kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület Mikepércs közigazgatási területeit érintve több fizikai blokkban található (lásd alábbi táblázat).

MEPAR Blokkazonosító	teljes terület (ha)	támogatható terület (ha)	KAT
LE5M9-8-11	52,43	42,88	-
L5RM9-L-11	11,85	-	-
L6LU9-N11	69,80	67,02	-
L76U9-9-11	7,25	6,58	-
LJAE9-A-11	3,28	0,35	-
LN979-7-11	160,69	115,47	-

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéért igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések (csak igénylés esetén jár):

A 269/2007. (X. 18.) Korm. sz. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a

Natura 2000 területek gyepeire vonatkozóan, a 128/2007. (X.31.) FVM rendelet alapján, ezért a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe, melynek értéke 38 EUR/ha, évente.

A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezése céljából kiadott.) VM rendeletek alapján a magánkézen levő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, mely az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente van meghatározva.

A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott egyetlen erdőrészlet a területén felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezése céljából a 41/2012 (IV. 27.) VM rendelet alapján a magánkézen lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, mely az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente 40-230 EUR/ha lehet.

Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető mező- és erdőgazdálkodási támogatások:

Az agrár-környezetgazdálkodási célprogramok (AKG) közül az ország egész területén igénybe vehető horizontális szántóföldi, gyepgazdálkodási és ültetvény célprogramok a 61/2009. (V.14.) FVM rendelet jelenleg hatályos (a 2009-2014 közti időszakban) rendelkezései alapján érhetők el. Az AKG tehát középhosszú távú (5 gazdálkodási év) támogatási rendszer, melynek feltételeit a vidékfejlesztésért felelős miniszter által kiadott miniszteri rendelet szabályozza.

Az erdőterületekre vonatkozóan erdő-környezetvédelmi célprogramok kifizetései vehetők igénybe a 124/2009. (IX.24.) FVM rendelet alapján.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások (szintén önkéntes):

A 33/2008. (III.27.) FVM rendelet alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (pl. madárodúk telepítése).

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

A Natura 2000 területektől függetlenül, a fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára elérhető az *egységes területalapú támogatás (SAPS)*, melynek mértékéről évente a földművelésügyért felelős miniszter dönt, miniszteri rendeletben. Jelenleg a 23/2013. (IV.9.) VM rendelet hatályos. A támogatási összeg kb. 65.000 Ft/ha/gazdálkodási év. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008.(IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszerét tartalmazza.

A területen gazdálkodók a felsorolt támogatási rendszerekből a területalapú, kompenzációs támogatást veszik igénybe.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyepek természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni egyes helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek fennmaradása miatt fontosak. A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a

lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A természetvédelmi érdekekkel ellentétesek a 61/2009 (V.14.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről 67.§ (4) a-g pontja, illetve 68.§ (4) b-f pontja az extenzív és ökológiai legeltetés esetére kötelezően előírt tisztító kaszálások, és az extenzív és ökológiai kaszálás esetére előírt, legalább évi kétszeri kaszálás.

Mindkét beavatkozás fajszegény (nagy pázsitfű-borítású), bár agrotechnikai szempontból ápoltnak tűnő kaszálók kialakulását eredményezi. Ez az előírás a tervezési terület vonatkozásában leginkább a *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei (6440) közösségi jelentőségű élőhelyeket érinti leghátrányosabban.

A kaszálatlanul maradó terület kijelölésénél általában a parcella szélét javasolják, az ellenőrizhetőség és a tényleges hatásosság azonban a parcella közepi lábön hagyott növényzetet is indokolná.

A javasolt változtatás: mind az extenzív, mind az ökológiai legeltetés esetén a kaszálás kötelező voltának eltörlése, az extenzív és ökológiai kaszálás esetén az évi kétszeri kaszálás tiltása, kivéve, ha egyeztetés történik a kjTT természetvédelmi kezelőjével, az illetékes nemzeti park igazgatósággal.

A jelenlegi támogatási rendszer nem teszi érdekeltté a gazdálkodókat a nem hasznosított mezőgazdasági területek megőrzésében, hanem kifejezetten azok eltüntetésére ösztönöz. Mivel ezek a területek nem támogatható területrészek, a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók eltüntetik a szegélyvegetációt, a bokorfüzeseket, és kaszálják az értéktelen szénát adó vagy vízállásos területeket is - melyeken korábban sosem folytattak gyepgazdálkodást. Ez a helyzet csak akkor szüntethető meg, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

A Natura 2000 területek közötti koherencia, egyfajta funkcionális ökológiai hálózat biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is.

A fenti probléma megoldása lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóvá válnának, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára, hanem érdekelték lennének a fenntartásukban.

3.3.2. Pályázatok

A területre vonatkozóan egyéb pályázatról nincs tudomásunk.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre vonatkozóan nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

A 3.4.2. pontban felsorolt címzetteknek az elsőbbségi, tértivevényes ajánlott levelet 2014.06.27. és 2014.06.30. között adtuk fel. Amennyiben a címzettnek ismert volt az e-mail címe, úgy a meghívót és a terv véleményezési változatát elektronikusan is megküldtük. Az önkormányzati közzétételre 2014.06.30-án került sor. A meghívó két honlapon is megjelent

(http://www.mikepercs.hu/hu/helyi_hirek/lakossagi_felhivas,<http://szatmarbereg.hu/?pid=hirek&id=600>). A meghívó megjelent továbbá a Hajdú-apró című újságban is. Tervet digitálisan szervezetünk honlapján tettük közzé (<http://szatmarbereg.hu/n2000/tervek.html>). A felhasznált kommunikációs eszközöket és a hozzájuk kapcsolódó időpontot és a résztvevők számát az alábbi táblázat tartalmazza.

Kommunikációs eszköz	Időpont	Résztvevő/érintettek száma
Terepbejárás	2014.07.07	4
Falufórum	2014.07.07	9
Önkormányzati közzététel	2014.06.30	1
Honlap	2014.06.30	2
Újság	2014.07.03	1
Érintettek levélben, e-mailben történő megkeresése, tájékoztatása	2014.06.27- 2014.06.30	levélben: 15; e-mailben: 9

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A kommunikáció címzettjeit az alábbi táblázat tartalmazza:

név	érintettség
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság	területileg illetékes nemzeti park igazgatóság
Tiszántúli Környezetvédelmi Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szerv
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szerv
Mikepércs Vadásztársaság	Egyéb területhasználó
Diószegi Tibor	gazdálkodó
Diószegi Tiborné	gazdálkodó
Decki József	gazdálkodó
Katona Attila	gazdálkodó
Mikepércs Polgárőr Egyesület	Egyéb indokolt célcsoport
Körzeti Falugazdász Iroda, Nagy Miklósné részére	Falugazdász
Mikepércs Önkormányzata	Települési önkormányzat
Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal Erdészeti Felügyelőség	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei
Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei
Hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei
Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság Vadászati és Halászati Osztály	Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei

3.4.3.Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága írásban tett javaslatot (2014.07.07-én) az egyes kezelési egységekre (KE-1, KE-2, KE-10, KE-11, KE-12) javasolt maximális 1ÁE legeltetési sűrűség 0,3-0,5 közzé történő csökkentésére. A javaslatot elfogadtuk, az a tervbe bekerült.

Diószegi Tibor, helyi gazdálkodó felhívta a figyelmet, hogy a 0100/11j helyrajzi számú csatorna a település belvízének elvezetését szolgálja, így betemetése, megszüntetése aggodalomra ad okot. Mivel a terv a javaslatot hidrológiai vizsgálatok meglétéhez köti, így a felvetés külön nem került be a tervbe.